

Effecten van huiselijk geweld op de emotionele ontwikkeling van kinderen en de opvoedingssituatie

Gepubliceerd: 09-02-2011 Laatste bijgewerkt: 04-05-2024

Hoofddoelstelling Dit onderzoek richt zich op de uitkomsten van huiselijk geweld op verschillende niveaus in het gezinssysteem, waarbij we er van uit gaan dat de ernst van het huiselijk geweld een bepalende factor is. De relaties in het model worden...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON36715

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Effecten van huiselijk geweld

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

emotionele veiligheid, huiselijk geweld

Aandoening

huiselijk geweld

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Vrije Universiteit

Overige ondersteuning: gemeente Amsterdam; Rotterdam; Den Haag en Utrecht

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: emotionele veiligheid, huiselijk geweld, opvoeding, posttraumatische stress

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

huiselijk geweld - CTS2

emotionele veiligheid van het kind - SIS / SIMS-PR

Posttraumatische stress symptomen van het kind - TSCC / TSCYC

Secundaire uitkomstmaten

Posttraumatische stress symptomen van de ouders - TSI

Opvoedingsstress van de ouders - NOSIK

Blootstelling aan jeugdtrauma*s door ouders - ACE

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Huiselijk geweld komt onder alle lagen van de bevolking en in alle culturen voor en is één van de meest omvangrijke geweldsvormen in onze samenleving. Over de directe en indirecte gevolgen van huiselijk geweld voor kinderen in het gezin bestaan grote zorgen. Deze zorgen hebben meestal betrekking op de mogelijkheid dat blootstelling aan geweld tussen ouders leidt tot psychotrauma. Buitenlands onderzoek geeft daar ook aanleiding voor; er zijn aanwijzingen voor een verhoogde prevalentie van symptomen van posttraumatische stress stoornissen. Andere uitkomsten bij de kinderen blijven mogelijk echter onderbelicht. Een aantal onderzoekers betoogt dat de gevolgen van huiselijk geweld zich breder uitstrekken, doordat het geweld een bedreiging vormt voor de emotionele veiligheid die kinderen ontlenen aan hun gezinssituatie. Dit onderzoek richt zich op beide gevolgen van het huiselijk geweld bij kinderen, zowel de posttraumatische stress symptomen als de emotionele veiligheid en de

onderlinge relatie tussen deze gevolgen. In een conceptueel model gaan we er vooralsnog van uit dat de ernst en de duur van het huiselijk geweld kunnen variëren en dat dit verschillende gevolgen kan hebben voor het gezinssysteem. In dit model wordt uitgegaan van directe effecten van het huiselijk geweld, namelijk op traumasymptomen en emotionele veiligheid bij de kinderen en op traumasymptomen en opvoedingsstress bij de ouders. Dit laatste effect kan worden versterkt door traumatische gebeurtenissen in het verleden van de opvoeders of gedempt door het kunnen beschikken over voldoende sociale steun voor de opvoeder. De invloed van huiselijk geweld op emotionele (on)veiligheid wordt gedeeltelijk gemedieerd door traumasymptomen en opvoedingsstress van de ouders. De emotionele (on)veiligheid medieert gedeeltelijk de relatie tussen huiselijk geweld en traumasymptomen bij de kinderen.

Doel van het onderzoek

Hoofddoelstelling

Dit onderzoek richt zich op de uitkomsten van huiselijk geweld op verschillende niveaus in het gezinssysteem, waarbij we er van uit gaan dat de ernst van het huiselijk geweld een bepalende factor is. De relaties in het model worden getoetst bij gezinnen waarin sprake is van huiselijk geweld. De volgende onderzoeksvragen staan centraal.

1. Hoe ziet de onderzoekspopulatie er uit op basis van de genoemde uitkomstmaten, ten opzichte van de algemene bevolking.
2. Welke samenhang bestaat er tussen (de ernst en de soort) huiselijk geweld en emotionele onveiligheid en traumasymptomen bij kinderen in gezinnen waarin sprake is van huiselijk geweld die worden aangemeld bij de aanpak huiselijk geweld in de G4.
3. Welke samenhang bestaat er tussen (de ernst en de soort) huiselijk geweld en psychopathologie en opvoedingsstress bij opvoeders binnen gezinnen waarin sprake is van huiselijk geweld die worden aangemeld bij de aanpak huiselijk geweld in de G4.
4. Welke samenhang bestaat er tussen de traumasymptomen en opvoedingsstress bij opvoeders en in hoeverre worden ze versterkt door traumatische ervaringen in het verleden van opvoeders en gedempt door de aanwezigheid van sociale steun voor de opvoeder.
5. In hoeverre wordt het effect van (de mate van) huiselijk geweld op emotionele onveiligheid en daaruit volgend traumasymptomen bij kinderen verklaard door de effecten van huiselijk geweld op psychopathologie en opvoedingsstress bij opvoeders.

Een gedeelte van de gezinnen waar huiselijk geweld heeft plaatsgevonden zal deelnemen aan interventies gericht op het stoppen van het huiselijk geweld en het verminderen van de negatieve gevolgen daarvan. Het beloop van deze uitkomsten wordt gevolgd, waarbij speciale aandacht is voor de verschillende vormen van hulpverlening waar gezinnen met huiselijk geweld mee te maken krijgen. De onderzoeksvragen die we in dit verband willen beantwoorden zijn:

6. Vertonen kinderen en ouders die na de aanmelding bij de aanpak één of meer van de verschillende hulpvormen ontvangen een gunstiger beloop ten aanzien van

(de mate van) het huiselijk geweld ten opzichte van (de mate van) het huiselijk geweld bij aanmelding van het gezin.

7. Indien vraag 6. positief wordt beantwoord, leidt een gunstiger beloop van huiselijk geweld tot een gunstiger beloop van de verschillende uitkomsten in het gepresenteerde model volgens de geschetste verbanden in het model.

8. Is er binnen de groep die hulp ontvangt een verband aan te wijzen tussen het type uitkomst en het type accent dat wordt gelegd in de verschillende hulpvormen?

Onderzoeksopzet

De studie past twee verschillende onderzoeksdesigns toe. Enerzijds wordt een cohort studie uitgevoerd waarbij gezinnen die worden aangemeld bij de ASHG*s in de vier grote steden gedurende langere tijd worden gevolgd en worden vergeleken met gezinnen in de normale populatie. Ten behoeve van deze vergelijking wordt een normeringstudie uitgevoerd voor de gebruikte uitkomstmaten. Anderzijds is er sprake van een longitudinaal case-control cross-lagged panel design waarbij, rekening houdend met het wel of niet deelnemen aan interventies (behandeling), gemeten wordt of er iets is veranderd in de gezinnen.

Inschatting van belasting en risico

Het invullen van de verschillende vragenlijsten vraagt een kleine tijdinvestering (tussen één en anderhalf uur voor opvoeders en tussen 10 en 20 minuten voor kinderen). Het invullen van de vragenlijsten kan voor het kind minimaal belastend zijn, omdat hij/zij hierdoor herinnerd kan worden aan de nare dingen die hij/zij heeft meegemaakt. Het invullen van de vragenlijsten gebeurt onder professionele begeleiding, en, wanneer dit voor het kind te belastend is, wordt de sessie (tijdelijk) gestaakt.

In de vragenlijsten voor opvoeders worden vragen gesteld over onderwerpen die misschien vervelende herinneringen oproepen. Ook is het mogelijk dat men zich schaamt over sommige dingen waar naar gevraagd wordt. Indien opvoeders aangeven dat het invullen van de vragenlijsten voor hen vervelend is en ze daarover met iemand willen praten, dan kunnen ze door de begeleidende onderzoeker worden doorverwezen naar de hulpverlening.

Contactpersonen

Publiek

Vrije Universiteit

Van der Boechorststraat 1

1081 BT Amsterdam
NL

Wetenschappelijk

Vrije Universiteit

Van der Boechorststraat 1
1081 BT Amsterdam
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)
Adolescenten (16-17 jaar)
Volwassenen (18-64 jaar)
Kinderen (2-11 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Gezinnen (minimaal één ouder en één kind tussen 3 en 18 jaar oud) waarin huiselijk geweld heeft plaatsgevonden het afgelopen jaar.
Ouders hebben toestemming gegeven voor deelname aan het onderzoek.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

De ouder(s) en/of het kind hebben een intellectuele beperking.
Ouder(s) en/of kind spreken en begrijpen onvoldoende Nederlands.
Een van de of beide ouders stemmen niet in met deelname van het kind aan het onderzoek.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd

Doel: Preventie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	02-03-2014
Aantal proefpersonen:	1000
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	09-02-2011
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL34004.029.10